

Fra Munch til Slettemark

Ingen sak, tenker du. Finnes det penger, er veien kort for den som vil bygge opp en respektabel kunstsamling. Men så enkelt er det ikke.

Tekst: Sjur Harby Illustrasjonsfoto: Tore Berntsen, Visualdays/ Munch Museet

Hva hadde verdens museer vært uten samlerne og mesenene? Dronning Kristina av Sverige var én av dem, den florentinske Medici-familien en annen. De etterlot seg betydningsfulle samlinger det ennå går frasagn om. Ikke alltid ervervet på hederligste vis etter vår målestokk, men summa summarum ble det bra, sett med ettertidens øyne.

SAMLERE OG MESENER

Også her hjemme har det vært en kultur for å samle og for å donere. Det er nok å nevne navn som Christian Langaard, Einar Lunde, Rolf Stenersen og Rasmus Meyer. Alle sammen hadde et godt blikk for kvalitet, en genuin interesse og en holdning til at deres livsverk på ett eller annet tidspunkt burde komme allmennhe-

ten til gode. Det har ikke alltid gått slik, men heller ikke norske museer hadde vært rare greiene uten samlernes bidrag. At mottakerne ikke alltid har behandlet gavene like respektfullt, er en sak for seg.

HVOR BLE DET AV DEM?

Men det tynnes i rekkene. Den profesjonelle samleren i vår bransje er, om ikke en utdøende rase, så i alle fall en rødlistet art. Sannheten er at det private samlermarkedet innenfor kunst og antikviteter mer eller mindre har falt sammen. Det har skjedd i Norge og det klages over det samme i våre naboland. Den private samleren som fulgte med på auksjonene, som pløyde seg gjennom bibliotekene, som utforsket antikvitetsforretningene og fant gull der andre så gråstein, er langt på vei

borte. Herrebøe-fajanser, gammelt norsk glass, Bergens-sølv og drikkekanner finner nok fremdeles sitt publikum, men også de kan telles på én hånd. Det står ikke bedre til i sjiktet under heller. Den kunnskapsrike Liebhaberen med passe mye penger og kvalitetssans er snart borte og kan ikke lenger bistå museene med sine opplysninger, ikke testamentere dem sine skatter og heller ikke glede neste generasjons samlere med et godt og innholdsrikt dødsbo på auksjon.

UNNTAK

Men det finnes unntak. Ett av dem heter Canica Kunstsamling og er bygget opp av kjøpmannen Stein Erik Hagen. Neppe av ham selv, men ved hjelp av innsiktsfulle og kompetente fagfolk. En smakebit på

innholdet fikk vi i forbindelse med utstillingen *Fra Munch til Slettemark* på Munch-museet i Oslo nå på vårparten. I anledning 150-årsmarkeringen for Edvard Munchs fødsel var 200 verk fra Canica utlånt til museet. Og hvilken samling!

For det første er det imponerende at en privatmann i løpet av relativt kort tid kan skaffe til veie så mange kunstverk av høy kvalitet at det virkelig kan gjøre en forskjell. Eller som det sto innledningsvis i katalogen, at samlingen ikke bare bringer nye perspektiver inn i forståelsen av Munch, men også utvider og korrigerer bildet av norsk og nordisk kunsthistorie. Det innebærer at Canica har noe vi ellers ikke finner i etablerte samlinger som Nasjonalmuseets, ved Høvikodden eller i Stenersenmuseet.

RENPLUKKET MARKED?

Umiddelbart kunne en tenke seg at markedet for mellomkrigstidskunst allerede er tømt for de beste bildene. At det som tilbys heretter er habit, men ikke

eksepsjonelt. Det ser imidlertid ikke ut til å ha vært tilfelle for Hagens del. Ikke minst av norske kunstnere som Per Krohg, Jean Heiberg, Alf Rolfsen og Olaf Rude kan Canica skilte med kunstverk som en må til museene for å finne maken til. Men også fra våre naboland har hans innkjøpere hentet hjem malerier som selv i en internasjonal sammenheng imponerer. Gösta Adrian-Nilssons Krig II fra 1917 for eksempel. Fantastisk! Nilsson, eller bare GAN som han også kalles, var en pionerene innenfor den svenske modernistiske kunsten. Han er representert i Nationalmuseum, Göteborgs konstmuseum, Prins Eugens Waldermarsudde i Stockholm, og det betales dyrt når han dukker opp på auksjon. At Hagen bringer ham til Norge, vitner om et vidsyn og en faglig fundert samlervirksomhet som hører med til sjeldenhetene. Like sjeldent som å se en malerinne som Gerda Knudsen representert i en slik sammenheng. For hvem husker henne i dag? Hun som studerte under André Lhote i Paris, men

som døde så altfor tidlig, i 1945. Lite anerkjennelse fikk hun mens hun levde, og lavt går verkene hennes på auksjoner i dag.

VED KJERNEN

Og da er vi kanskje ved kjernen. Canica Kunstsamling handler om respekt for fag. Samlingen er systematisk bygget opp av folk med oversikt og kunnskap. Hagen har stilt ressurser til disposisjon og har utvilsomt også tatt beslutningene om kjøp. Men han har lyttet til sine rådgivere. I bunnen ligger en faglig respekt som har ført til at kvalitet er prioritert fremfor kvantitet. I en verden av mediokre kunstverk har han unngått fellen med å la seg forføre av kunsthandlernes name-dropping og skapt en interessant samling som vil stå seg over tid.

Sjur Harby driver firmaet Disen Kolonial og arrangerer Breidablikk-seminarene

Se mer på www.disenkolonial.no

Le Tonkinois kvalitetslakk og olje • Ottosson linoljemaling
Speedheater malingsfjerner • kobberklink • båtsøm etc.

www.trebaten.no

tlf.: 64 94 58 88 e-post: post@trebaten.no Nessetveien 75, 1407 Vinterbro